DIREKTĪVAS

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ DIREKTĪVA (ES) 2020/1687

(2020. gada 2. septembris),

ar kuru attiecībā uz jaunās psihoaktīvās vielas *N*,*N*-dietil-2-[[4-(1-metiletoksi)fenil]metil]-5-nitro-1*H*-benzimidazol-1-etānamīna (izotonitazēna) iekļaušanu "narkotiskās vielas" definīcijā groza Padomes Pamatlēmuma 2004/757/TI pielikumu

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Pamatlēmumu 2004/757/TI (2004. gada 25. oktobris), ar ko paredz minimuma noteikumus par noziedzīgu darbību pazīmēm un sodiem narkotisko vielu nelikumīgas tirdzniecības jomā ([1]), un jo īpaši tā 1.a un 8.a pantu,

tā kā:

(1) Riska novērtējuma ziņojumu par jauno psihoaktīvo vielu *N*,*N*-dietil-2-[[4-(1-metiletoksi)fenil]metil]-5-nitro-1*H*-benzimidazol-1-etānamīnu (izotonitazēnu) saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes ([2]) Regulas (EK) Nr. 1920/2006 5.c pantu sagatavoja Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centra (*EMCDDA*; centrs) Zinātniskā komiteja, kuras sastāvs paplašināts 2020. gada 26. maijā, ievērojot tās pašas regulas 5.c panta 4. punktā noteikto procedūru. Centrs 2020. gada 29. maijā iesniedza Komisijai un dalībvalstīm riska novērtējuma ziņojumu.

(2) Izotonitazēns ir sintētisks opioīdu pretsāpju līdzeklis un ir ļoti radniecisks etonitazēnam un klonitazēnam, kuri abi tiek starptautiski kontrolēti saskaņā ar 1961. gada Apvienoto Nāciju Organizācijas Vienoto konvenciju par narkotiskajām vielām, kas grozīta ar 1972. gada protokolu.

(3) Izotonitazēns Savienībā ir bijis pieejams vismaz kopš 2019. gada aprīļa un ir konstatēts piecās dalībvalstīs, kā arī Apvienotajā Karalistē. Četras dalībvalstis kopumā ziņoja par 24 konfiskācijas gadījumiem; turklāt viena dalībvalsts ziņoja par savākto paraugu, un Apvienotā Karaliste ziņoja par pēcnāves bioloģiskajiem paraugiem. Izotonitazēns kopumā, visticamāk, nav pietiekami atklāts, jo viela netiek regulāri pārbaudīta tāpēc, ka tirgū tā ir jaunums. Vairumā gadījumu viela konfiscēta pulvera veidā, bet tā ir identificēta arī šķidrā veidā. Atklātie daudzumi ir samērā nelieli. Tomēr tie būtu jāskata kontekstā, ka izotonitazēnam ir ļoti spēcīga iedarbība.

(4) Līdz šim ir ziņots par diviem nāves gadījumiem Vācijā un Apvienotajā Karalistē, kuros bija iesaistīts izotonitazēns. Nāves gadījumi notika 2019. gadā. Sīkāka informācija par nāves gadījumu Vācijā nav pieejama. Gadījumā, par kuru ziņoja Apvienotā Karaliste, pēcnāves bioloģiskajos paraugos tika identificētas vairākas citas vielas ([3]). Līdz šim nav ziņots par akūtas intoksikācijas gadījumiem, kuros būtu apstiprināta izotonitazēna iedarbība. Iespējams, ka pret saindēšanos, ko izraisa izotonitazēns, tāpat kā citi sintētiskie opioīdi, darbojas naloksons. Gan intoksikācijas, gan nāves gadījumi, visticamāk, netiks atklāti un par tiem netiks ziņots, jo tie netiek regulāri pārbaudīti un viela Savienības tirgū parādījās pavisam nesen.

(5) Nav tiešu pierādījumu, kas liecinātu, ka izotonitazēna ražošanā, izplatīšanā (nelikumīgā tirdzniecībā) un piegādē Savienībā būtu iesaistīta organizētā noziedzība. Pieejamā informācija liecina, ka izotonitazēnu ražo ķīmijas rūpniecības uzņēmumi, kas atrodas ārpus Savienības.

(6) Šķiet, ka izotonitazēnu pārdod tiešsaistē nelielos daudzumos un vairumtirdzniecībā, galvenokārt pulvera veidā; to pārdod arī kā lietošanai gatavus deguna aerosolus. Dati, kas iegūti, konfiscējot šo vielu, liecina, ka izotonitazēnu, iespējams, pārdod arī nelegālajā opioīdu tirgū. Tādēļ lietotāji var nezināt, ka viņi lieto izotonitazēnu.

([1]) OV L 335, 11.11.2004., 8. lpp.

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1920/2006 (2006. gada 12. decembris) par Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centru (OV L 376, 27.12.2006., 1. lpp.).

([3]) Par nāves gadījumiem ir ziņots arī Kanādā (trīs gadījumi) un Amerikas Savienotajās Valstīs (18 gadījumi).

(7) Ne Savienībā, ne, šķiet, citviet pasaulē izotonitazēnam nav atzīta lietojuma nedz medicīnā, nedz veterinārijā. Izņemot to, ka šo vielu izmanto par analītisku references standartu un zinātniskos pētījumos, nav norāžu, ka to var izmantot citām vajadzībām.

(8) Riska novērtējuma ziņojumā secināts, ka datu trūkuma dēļ saistībā ar izotonitazēnu rodas daudzi jautājumi par riskiem cilvēka veselībai, sabiedrības veselības riskiem un sociālajiem riskiem un uz tiem varētu atbildēt turpmāki pētījumi. Nav konkrētas informācijas par sociālajiem riskiem, ko rada izotonitazēns. Tomēr pieejamie pierādījumi un informācija par vielas radīto risku veselībai, ņemot vērā arī to, ka viela ir samērā nezināma, ir pietiekams pamats izotonitazēnu iekļaut "narkotiskās vielas" definīcijā.

(9) Izotonitazēns nav minēts ne Apvienoto Nāciju Organizācijas 1961. gada Vienotās konvencijas par narkotiskajām vielām, kas grozīta ar 1972. gada protokolu, ne Apvienoto Nāciju Organizācijas 1971. gada Konvencijas par psihotropajām vielām kontrolējamo vielu sarakstā. Pašlaik izotonitazēns netiek vērtēts Apvienoto Nāciju Organizācijas sistēmā.

(10) Ņemot vērā, ka četras dalībvalstis kontrolē izotonitazēnu saskaņā ar valsts tiesību aktiem narkotiku kontroles jomā un viena dalībvalsts, kā arī Apvienotā Karaliste un Norvēģija kontrolē izotonitazēnu saskaņā ar citiem tiesību aktiem, šīs vielas iekļaušana "narkotiskās vielas" definīcijā un tādējādi Pamatlēmuma 2004/757 noteikumu par noziedzīgiem nodarījumiem un sankcijām saistīšana ar to palīdzētu izvairīties no šķēršļu rašanās pārrobežu tiesībaizsardzībā un tiesu iestāžu sadarbībā un palīdzētu aizsargāt pret riskiem, ko var radīt tās pieejamība un lietošana.

(11) Ar Pamatlēmuma 2004/757/TI 1.a pantu Komisijai tiek piešķirtas pilnvaras pieņemt deleģētos aktus, lai ātri un uz speciālo zināšanu pamata Savienības līmenī, grozot minētā pamatlēmuma pielikumu, lai minētās vielas iekļautu "narkotiskās vielas" definīcijā, reaģētu uz tādu jaunu psihoaktīvu vielu rašanos, ko atklājušas un par ko ziņojušas dalībvalstis.

(12) Pieejamā informācija liecina, ka izotonitazēna patēriņš rada tādu kaitējumu veselībai, kas saistīts ar tā akūto toksiskumu un pārmērīgas lietošanas risku vai spēju izraisīt atkarību. Šo kaitējumu veselībai uzskata par tādu, kas apdraud dzīvību. Turklāt pastāv iespēja, ka var rasties smagi fiziski un garīgi traucējumi un nozīmīga slimību izplatīšanās, tostarp ar asinīm pārnēsājamu vīrusu transmisija. Šī ietekme, tajā skaitā atkarība, ir salīdzināma ar citiem opioīdu pretsāpju līdzekļiem, kas tiek starptautiski kontrolēti.

(13) Tā kā ir ievēroti nosacījumi un procedūra, kas nepieciešami, lai sāktu īstenot pilnvaras pieņemt deleģētu aktu, būtu jāpieņem deleģēta direktīva, lai izotonitazēnu iekļautu Pamatlēmuma 2004/757/TI pielikumā un tā rezultātā uz minēto vielu attiecinātu Savienības krimināltiesību noteikumus par narkotisko vielu nelikumīgu tirdzniecību.

(14) Pamatlēmums 2004/757/TI, kas grozīts ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2017/2103 ([4]), ir saistošs Īrijai, un tādēļ tā piedalās šā lēmuma pieņemšanā un piemērošanā.

(15) Pamatlēmums 2004/757/TI, kā tas piemērojams līdz 2018. gada 21. novembrim, ir saistošs Dānijai, bet Direktīva (ES) 2017/2103 tai nav saistoša. Tādēļ tā nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā un piemērošanā, un tai šī direktīva nav saistoša un nav jāpiemēro.

(16) Saskaņā ar Dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem ([5]) dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatotos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un attiecīgām daļām valsts transponēšanas instrumentos.

(17) Tādēļ būtu attiecīgi jāgroza Pamatlēmums 2004/757/TI,

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/2103 (2017. gada 15. novembris), ar ko groza Padomes Pamatlēmumu 2004/757/TI, lai narkotiskās vielas definīcijā iekļautu jaunas psihoaktīvas vielas, un atceļ Padomes Lēmumu 2005/387/TI (OV L 305, 21.11.2017., 12. lpp.).

([5]) OV C 369, 17.12.2011., 14. lpp.

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Grozījumi Pamatlēmumā 2004/757/TI

Pamatlēmuma 2004/757/TI pielikumā pievieno šādu 17. punktu:

"17. *N*,*N*-dietil-2-[[4-(1-metiletoksi)fenil]metil]-5-nitro-1*H*-benzimidazol-1-etānamīns (izotonitazēns) (*).

(*) Komisijas Deleģētā direktīva (ES) 2020/1687 (2020. gada 2. septembris), ar kuru attiecībā uz jaunās psihoaktīvās vielas *N*,*N*-dietil-2-[[4-(1-metiletoksi)fenil]metil]-5-nitro-1*H*-benzimidazol-1-etānamīna (izotonitazēna) iekļaušanu "narkotiskās vielas" definīcijā groza Padomes Pamatlēmuma 2004/757/TI pielikumu (OV L 379, 13.11.2020., 55. lpp.)."

2. pants

Transponēšana

1. Vēlākais 2021. gada 3. jūnijā dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis tūlīt dara zināmus Komisijai minēto noteikumu tekstus.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm saskaņā ar Līgumiem.

Briselē, 2020. gada 2. septembrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN